

Metoodiline selgitus arvestusliku võimsuse määramise kohta

AS Gaasivõrk võrguteenuse hinnamudeli rakendamisel

Käesolevas dokumendis esitab AS Gaasivõrk lihtsustatud selgituse selle kohta, kuidas arvestuslikku võimsust kasutatakse Konkurentsiameti poolt 29.05.2026 nr. 7-3/2026-043 kooskõlastatud hinnamudelis ja millistel alustel arvestuslikku võimsust mõõtepunkti kaupa määratakse.

1. Arvestusliku võimsuse tähendus

Arvestuslik võimsus on uues hinnamudelis mõõtepunkti võimsus, mille alusel arvutatakse vastava mõõtepunkti igakuine võimsuspõhine tasu. Arvestuslik võimsus ei ole eraldi tasu ega täiendav hinnakomponent, vaid võimsuspõhise tasu arvutuslik alus.

Võimsuspõhise tasu eesmärk on kajastada võrguettevõtja kohustust hoida kliendi jaoks valmis võrguühenduse kasutamise võimalus kokkulepitud või mõõteandmete põhjal tuvastatud võimsuse ulatuses. Seetõttu ei sõltu võimsuspõhine tasu üksnes sellest, kui palju gaasi klient konkreetsel kuul tegelikult tarbib.

2. Määramise periood

Arvestuslik võimsus määratakse mõõtepunkti kaupa. Uue hinnamudeli esimesel rakendusperioodil kehtib määratud arvestuslik võimsus perioodil 01.09.2026-31.03.2027. Alates järgmistest aastatest vaadatakse mõõtepunkti arvestuslik võimsus ja hinnagrupp üldjuhul üle iga kalendriaasta alguses ning määratakse vastava kalendriaasta aprilli algusest kuni järgmise kalendriaasta märtsi lõpuni.

See tähendab, et vastaval rakendusperioodil on mõõtepunkti võimsuspõhise tasu aluseks olev arvestuslik võimsus igal kuul sama. Arvestuslik võimsus võib muutuda reeglina iga järgmise kalendriaasta aprilli algusest või varem juhul, kui muutuvad selle määramise aluseks olevad asjaolud, sealhulgas juhul, kui klient taotleb mõõtepunkti maksimaalse lubatud tunnikoguse muutmist ning pooled sõlmivad vastava tarbimisrežiimi muutmise kokkuleppe.

3. Üldreegel: olemasolev tunnipõhine mõõteandmestik

Arvestuslik võimsus määratakse üldjuhul mõõtepunkti hinnagrupi määramisele eelnenud kolme kalendriaasta tunnipõhiste mõõteandmete alusel. Sellisel juhul võetakse aluseks nimetatud perioodil mõõdetud suurim tegelik tunnitarbimine.

Kui kolme kalendriaasta suurim tegelik tunnitarbimine on võrdne või suurem kui 50% võrgulepingus, liitumislepingus või tarbimisrežiimi muutmise kokkuleppes kokku lepitud maksimaalsest lubatavast tunnikogusest, võetakse arvestusliku võimsuse aluseks suurim tegelik tunnitarbimine.

Kui kolme kalendriaasta suurim tegelik tunnitarbimine on väiksem kui 50% kokkulepitud maksimaalsest lubatavast tunnikogusest, loetakse arvestuslikuks võimsuseks 50% kokkulepitud maksimaalsest lubatavast tunnikogusest. Selle reegli eesmärk on tagada, et võimsuspõhine tasu kajastaks lisaks tegelikult kasutatud tunnivõimsusele ka võrguettevõtja kohustust hoida kliendi jaoks valmis kokkulepitud võrguühenduse kasutamise võimalus.

4. Uus tarbimiskoht või uus mõõtepunkt

Kui tegemist on täiesti uue tarbimiskoha või uue mõõtepunktiga, ei ole mõõtepunktil veel piisavalt tunnipõhiseid mõõteandmeid, mille alusel oleks võimalik määrata tegelikku maksimaalset tunnitarbimist. Lisaks ei pruugi käivitamise, seadistamise või testperioodi tarbimine kajastada kliendi tavapärast ega edaspidist tarbimisrežiimi.

Sellisel juhul on arvestusliku võimsuse aluseks kliendiga liitumislepingus, võrgulepingu eritingimustes või tarbimisrežiimi muutmise kokkuleppes kokku lepitud maksimaalne lubatav tunnikogus. See on põhjendatud, sest võrguettevõtja peab uue ühenduse rajamisel ja võrguteenuse osutamiseks valmisoleku tagamisel arvestama just selle võimsusega, mida klient on taotlenud ja mille kasutamise võimalust võrguettevõtja peab talle tagama.

5. Väike äriklient tunnipõhise mõõteandmestikuta

Sama põhimõte kehtib ärikliendi mõõtepunkti puhul, mille tarbimine on nii väike, et mõõtepunktile ei kohaldu kaugloetava arvesti paigaldamise kohustus ning võrguettevõtjal ei ole kohustust mõõta ega esitada selle mõõtepunkti andmeid tunnipõhiselt. Sellisel juhul puudub tegelik tunnipõhine mõõteandmestik ning seetõttu ei ole võimalik määrata mõõtepunkti suurimat tegelikku tunnitarbimist.

Sellise mõõtepunkti arvestusliku võimsuse aluseks võetakse samuti lepingus kokku lepitud maksimaalne lubatav tunnikogus. Nii on arvestusliku võimsuse alus objektiivne ja lepinguliselt kontrollitav: võrguettevõtja ei määra seda hinnanguliselt ega piiritlemata andmete alusel, vaid lähtub kliendiga kokku lepitud maksimaalsest lubatavast tunnikogusest.

6. Kokkuvõtte metoodikast

Arvestusliku võimsuse määramise kord on üles ehitatud selliselt, et eelistatud alus on alati mõõtepunkti tegelik tunnipõhine mõõteandmestik, kui see on olemas ja kajastab mõõtepunkti tavapärasest kasutust. Kui sellist andmestikku ei ole või see ei ole veel usaldusväärselt kujunenud, kasutatakse kokkulepitud maksimaalset lubatavat tunnikogust, sest just selle võimsuse kasutamise võimalust peab võrguettevõtja kliendi jaoks tagama.

7. Arvutusnäited

Alljärgnevatel näidetes kasutatakse hinnagruppi ÄRI S, mille kooskõlastatud võimsuspõhine hind on 5,04 eurot m³/h kohta kuus.

Näide 1. Olemasolev mõõtepunkt, millel on tunnipõhised andmed

Näitaja	Variant A	Variant B
Kokkulepitud maksimaalne lubatav tunnikogus	100 m ³ /h	100 m ³ /h
50% kokkulepitud maksimaalsest tunnikogusest	50 m ³ /h	50 m ³ /h
Kolme kalendriaasta suurim tegelik tunnitarbimine	70 m ³ /h	30 m ³ /h
Arvestuslik võimsus	70 m ³ /h	50 m ³ /h
Võimsuspõhine hind ÄRI S grupis	5,04 €/m ³ /h/kuus	5,04 €/m ³ /h/kuus
Igakuine võimsuspõhine tasu	70 x 5,04 = 352,80 €	50 x 5,04 = 252,00 €

Variandis A ületab tegelik maksimaalne tunnitarbimine 50% kokkulepitud maksimaalsest lubatavast tunnikogusest ning arvestusliku võimsuse aluseks on tegelik maksimaalne tunnitarbimine. Variandis B jääb tegelik maksimaalne tunnitarbimine alla 50% kokkulepitud maksimaalsest lubatavast tunnikogusest ning arvestuslikuks võimsuseks loetakse 50 m³/h.

Näide 2. Täiesti uus tarbimiskoht ja uus mõõtepunkt

Näitaja	Väärtus
Hinnagrupp	ÄRI S
Võimsuspõhine hind	5,04 €/m ³ /h/kuus
Kokkulepitud maksimaalne lubatav tunnikogus	80 m ³ /h
Tunnipõhine mõõteandmestik	Puudub või ei ole veel piisav
Arvestuslik võimsus	80 m ³ /h
Igakuine võimsuspõhine tasu	80 x 5,04 = 403,20 €

Uue mõõtepunkti puhul ei ole veel võimalik lähtuda tegelikust maksimaalsest tunnitarbimisest. Seetõttu võetakse arvestusliku võimsuse aluseks kokkulepitud maksimaalne lubatav tunnikogus, mille kasutamise võimaluse peab

võrguettevõtja kliendile tagama.

Näide 3. Väike äriklient, kellel puudub tunnipõhine mõõteandmestik

Näitaja	Väärtus
Hinnagrupp	ÄRI S
Võimsuspõhine hind	5,04 €/m ³ /h/kuus
Tunnipõhine mõõteandmestik	Puudub
Kokkulepitud maksimaalne lubatav tunnikogus	1 m ³ /h
Arvestuslik võimsus	1 m ³ /h
Igakuine võimsuspõhine tasu	1 x 5,04 = 5,04 €

Tunnipõhiste mõõteandmeteta ärikliendi puhul ei ole võimalik määrata tegelikku suurimat tunnitarbimist. Seetõttu lähtutakse arvestusliku võimsuse määramisel lepingus kokku lepitud maksimaalsest lubatavast tunnikogusest.